N°. 99. 1855.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 13 DECEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10den December.

De Koning van Sardinie heeft na zijne terugkomst in Frankrijk twee dagen op het keizerlijk slot te Compiègne vertoefd, om aldaar in het gezelschap des Keizers het jagtvermaak te genieten, en heeft daarop de terugreis naar zijn gebied aangenomen.

Gisteren morgen ten negen ure heeft de Koning van Sardinië deze hoofdstad verlaten, ten einde naar Turijn terug te keeren. De Keizer deed den voornamen gast uitgeleide tot beneden aan den grooten trap van het paleis, terwijl prins *Napoleon* den Vorst tot aan het stationsgebouw van den Lyonschen spoorweg vergezelde. Zijne Sardinische Majesteit werd bij zijn vertrek door de zaamgevloeide menigte nogmaals met geestdrift begroet. Z. M. zal zich heden te Marseille naar Genua inschepen.

— De algemeene raad van het departement der Seine heeft besloten eene leening van 50 millioenen francs aan te gaan, om daardoor te voorzien in het tekort dat ontstaan is door dat men de bakkers schadeloosstelling heeft verleend, ten einde daardoor het brood op een vasten prijs te houden; de leening is ook aangegaan met het oog op de toekomst, welke nog verdere ondersteuning der bakkers zal vorderen.

— Men verhaalt dat onder de festiviteiten, welke zullen plaats grijpen bij gelegenheid van den plegtigen intogt der uit de Krim teruggekeerde Keizerlijke garde binnen deze hoofdstad, zal behooren een feestmaal van ongeveer 20,000 couverts, dat in het nijverheidspaleis zou worden aangerigt.

— Volgens een uit officiele opgaven opgemaakten staat, is de nijverheidstentoonstelling te Parijs in de 198 dagen tusschen hare opening en sluiting bezocht door 3,626,934 personen, en de tentoonstelling der schoone kunsten door 906,530. Door deze bezoekers is voor toegangkaarten eene som van 2,941,668 fr. te zamen betaald.

— Bij gelegenheid der alhier gehouden wereldtentoonstelling heeft de Keizer, op voorstel van prins *Napoleon*, nog verschillende benoemingen en bevorderingen bij de orde van het Legioen van Eer gedaan, zoo zijn uit Nederland benoemd de heeren *Suermondt* en *van Brienen* tot officiers en de heeren *Wittering*, *Pieneman* en *von Baumhauer* tot ridders dier orde.

— Het stoffelijk overschot van den admiraal *Bruat* is gisteren nacht in het Hôtel der Invalieden alhier aangekomen en in eene chapelle ardente aldaar geplaatst.

— De *Constitutionnel* zegt in zijn nommer van gisteren: «In den tegenwoordigen stand kunnen de zaken niet lang blijven: er zal vrede gemaakt worden vóór den aanvang van een nieuwen veldtogt, of de oorlog zal met nog meer kracht voortgezet worden en grooter omvang bekomen. Men heeft beweerd dat de effective sterkte der Fransche troepen, die in het Oosten moesten overwinteren, verminderd was: dat is eene dwaling; de soldaten die uit de Krim terugkomen, waren vooraf vervangen, en er waren reeds geheele divisien uit Frankrijk naar Konstantinopel op weg, voor dat de keizerlijke garde Sebastopol verlaten had.

— Even als de Londensche *Globe* zich in een zijner artikels uitlaat, spreekt ook de ministeriele Parijsche *Constitutionnel* van pogingen tot herstel des vredes, zonder veel staat op het welslagen derzelve te maken. De *Constitutionnel* schrijft die pogingen niet aan Oostenrijk toe, maar zegt dat Pruissen thans te St. Petersburg op nieuw werkzaam is om Rusland tot bewilligingen te bewegen. In geval zulks niet gelukt, zal, volgens het Parijsche blad, de oorlog met het aanstaande voorjaar voortgezet worden op eene ruimer kampplaats niet alleen, maar ook met nog grooter strijdkrachten. »Reeds staan Frankrijk en Engeland niet langer alleen in den strijd voor Turkije (zegt de *Constitutionnel*), en het door Piemont gegeven voorbeeld zal achtereenvolgens door verscheidene natien nagevolgd worden, door natien die door geschreven of weldra te boek te stellen verbindtenissen zijn gebonden, en door andere die door verpligtingen van zedelijken aard daartoe gehouden zijn."

— Uit de door den Franschen *Moniteur* medegedeelde berigten blijkt dat het korps Turksche troepen, hetwelk Kars moest ontzetten, eerst den 15den November uit Erzerum zou oprukken, ter sterkte van 10,000 man; dat toen eene afdeeling Russische troepen tusschen Kars en Erzerum stond; en dat *Omer*-Pacha, alvorens Kutaïs te kunnen aantasten, waarschijnlijk aan de rivier Riow een Russisch legerkorps zou moeten verslaan.

— Volgens berigten uit Konstantinopel, hebben de in dienst van Engeland zijnde ongeregelde Turksche troepen zich in Roumelië en inzonderheid te Adrianopel, de tweede stad van het Turksche Rijk, aan allerlei buitensporigheden schuldig gemaakt. 100 andere van deze manschappen zijn aan boord van de postpaketboot *Tancrède* in opstand gekomen, met oogmerk te deserteren en zich naar Smyrna te begeven; de in die haven gestationeerde brik, welke door den burggraaf *de Lamothe* wordt gekommandeerd, heeft de oproerlingen weerhouden, die verwoeden tegenstand bieden; verscheiden van hen zijn gedood of gewond.

Aan boord van de *Simoïs* zijn de generaals *Niel* en *de Chasseloup-Laubat* te Marseille aangekomen.

De tijdingen, welke met gemeld stoomschip van Konstantinopel zijn aangebragt, loopen tot den 29sten ll. en komen hoofdzakelijk op het volgende neder: De verschillende legatien in de Turksche hoofdstad hadden eene bijeenkomst gehouden om maatregelen te beramen tot daarstelling eener policie ten einde de veiligheid der stad te verzekeren. De Porte had bewilligd in het ten uitvoer leggen van het kanaal van Kustendji. Te Adrianopel hadden de ongeregelde troepen eenen Franschen beambte aangetast. — Uit de Krim loopen de berigten tot den 25sten ll. Er was veel sneeuw gevallen. Er was stellig tot de vernieling der dokken van Sebastopol besloten; men zou die doen springen. De Russen versterkten hunne stellingen van Inkermann aanzienlijk en rigten talrijke redoutes aan de Tschernaya op; zij hielden zich minder met de vestingwerken op de noordzijde der reede bezig; nog zeide men dat iets gewigtigs aan de zijde van de Tschernaya op handen was. Te Kamiesch zou weldra eene kerk worden ingewijd. De troepen, welke nabij de brug van Traktir gelegerd zijn, hebben een schouwburg opgerigt. De *Presse d'Orient* meent dat, ten gevolge van gebrek aan voorraad te Eupatoria, het Egyptische contingent naar Azië zal worden overgebragt. Te Kars bestond ook groot gebrek, doch de bezetting wanhoopte niet. De Albaniërs, aan welke de Porte decoratien heeft gezonden, onder welke de Russen geld hebben uitgedeeld, namen aan wat men hun van beide kanten schonk, doch bleven onafhankelijk.

Van de monden van den Donau had men goede berigten ontvangen; het water had daar eene hoogte van negen voet bereikt en de vloot van 400 schepen, welke in den stroom vereenigd was, scheen de reis weldra te zullen kunnen vervolgen. — Volgens berigten uit Kars van den 19den November was die stad nog steeds naauw ingesloten, maar had zich nog niet overgegeven. Een groote voorraad levensmiddelen was den 9den November van Erzerum afgezonden, onder de bescherming van een leger van 10,000 man onder aanvoering van *Selim*-Pacha en grootendeels uit ongeregelde troepen bestaande. *Omer*-Pacha was op de oevers van de Maran, drie uren marscherens van Kutaïs, aangekomen; hij wachtte daar de divisie van Battoun af, onder bevel van *Mustapha*-Pacha van Ouzarghette komende, en de Egyptische divisie, welke uit de Krim was ontboden; dit laatste korps telde 12,000 à 13,000 man keurtroepen. — Te Sebastopol werd het koud. De tak van den spoorweg van Balaklava naar Kamara was voltooid; de weg zou tot Kadi-Keni worden voortgezet. — De Indische Maatschappij zal op hare kosten den onderzeeschen electrieken telegraaf van Suez naar Bombay doen aanleggen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 9den December.

Petersburger dagbladen melden dat de generaal-adjudant des Keizers, de beroemde generaal-majoor *Todtleben*, aldaar aangekomen is, tot bijwoning van den grooten militairen Rijksraad, die aldaar gehouden moet worden, en dat de miliciens van Nischegorod en Loukian uit Kieff naar de westelijke gouvernementen gezonden zijn.

Volgens particuliere berigten uit St. Petersburg, door den telegraaph overgebragt, is aldaar dezer dagen onder voorzitting van den Grootvorst *Nikolaas*, eene vergadering van deskundigen gehouden, en zouden daarin nieuwe maatregelen beraamd zijn om St. Petersburg en Moskou voor een vijandelijken aanval te beveiligen.

Ook verneemt men uit die hoofdstad dat het ijs in de Newa zich den 28sten November gezet heeft. In de laatste 140 jaren is zulks 44 malen in de tien laatste dagen dier maand geschied.

— Te Warschau zijn den 29sten November jl. kerkelijke en militaire plegtigheden gehouden, ter viering der vijfentwintigste verjaring van den dag waarop de jongste revolutie in Polen bedwongen is. Naar gemeld wordt, was het op een bepaald bevel uit St. Petersburg, dat aan de bevolking van Polen alzoo de herstelling der Russische heerschappij herinnerd is.

— De *Invalide Russe* bevat het rapport omtrent de passage van de rivier Ingour door het leger van *Omer*-Pacha, meer loijaal dan de geruchten welke aan die ontmoeting het karakter van een eenvoudig voorpostengevecht hebben willen geven; erkent dat rapport de verliezen door de Russen geleden; hoezeer die verliezen nog niet dan onvolkomen bekend zijn, zijn ze gevoelig

geweest, in het begin van het gevecht sneuvelde de kolonel *Gosselian* en de luitenant-kolonel *Zwankoi*.

— Uit Koningsberg wordt gemeld dat de winter zich aldaar reeds met eene gestrengheid doet gevoelen, waarvan men sedert jaren geen voorbeeld had gezien. De thermometer stond dien dag op — 18° Réaumur.

— De Pruissische Tweede Kamer is den 6den dezer overgegaan tot de verkiezing van haren president en vice-presidenten. Bij alle die benoemingen behield de regter zijde de bovenhand. Tot president werd de graaf von *Eulenburg* verkozen met 187 stemmen, terwijl de kandidaat der linker zijde, graaf *von Schwerin*, die gedurende de vorige zitting tot tevredenheid van alle partijen het voorzittersambt bekleed had, 138 stemmen verwierf. Als vice-presidenten werden met groote meerderheid de heeren *von Arnim* en *Buchtemann* verkozen.

— Den 6 dezer overleed te Frankfort de vrijheer *Anselm Meijer von Rothschild*, Koninklijk-Beijersch consul-generaal en oudste chef van het wereldberoemd bankiershuis van dien naam. Hij was in 1773 geboren en bereikte dus den ouderdom van 80 jaren. Eene zinkingkoorts, die echter eerst den dag vóór zijn overlijden een ernstig aanzien verkreeg en in hevige borstkramp eindigde, maakte een einde aan zijn leven. Hij genoot de achting van alle klassen der ingezetenen.

— Te Weenen was sedert eenige dagen het gerucht in omloop, dat de mobile krijgsmagt van Oostenrijk eene nieuwe vermindering zou ondergaan. Thans wordt door den telegraaph als zeker gemeld, dat het Oostenrijksche gouvernement besloten heeft zijn leger, met uitzondering alleen van de in Moldavie en Wallachye staande troepen, nagenoeg op den voet van vrede te brengen. In welk verband dit besluit ook mogt staan met Oostenrijks bemoeijingen voor den vrede, hetzelve is door de Weener effectenbeurs met genoegen vernomen, als bevorderlijk voor het herstel van het evenwigt in Oostenrijks finantien.

Terwijl Parijsche en Londensche bladen verzekeren dat Oostenrijk eene poging doet om Rusland tot het aannemen van zekere aan Frankrijk en Engeland welgevallige vredesvoorwaarden te dringen, leest men in brieven uit Weenen van den 7den dezer nadere opgaven betrekkelijk de voorgenomen vermindering van het Oostenrijksche leger, waaruit blijkt dat Oostenrijk althans niet door geweld of door vertoon van strijdkrachten Rusland tot bewilligingen dringen wil. Volgens die brieven zouden de maatregelen, welke bepaald zijn en reeds uitgevoerd worden om het Oostenrijksche leger meer en meer tot den voet van vrede terug te brengen, deszelfs effective sterkte met tachtig duizend man, en de kosten van deszelfs onderhoud met vijftig millioen florijnen verminderen.

— Te Weenen is den 5den dezer eene bekendmaking verschenen, waarbij, van dien dag af, de uit- en doorvoer van *salpeter*, *zwavel* en *lood* over de Oostenrijksche grenzen naar Rusland en Turkije, met uitzondering van de Donau-vorstendommen, verboden wordt, gelijk ten aanzien van wapenen en krijgsbehoeften reeds vroeger het geval was geweest. Bij eene tweede bekendmaking is de uitvoer van paarden, te rekenen met den 15den dezer, over alle grenzen des rijks verboden.

ENGELAND.

LONDEN, den 9den December.

Terwijl het gerucht zeide dat lord *Palmerston*, beducht voor eene sterke oppositie in het Lagerhuis, tot eene parlements-ontbinding wilde overgaan, maar moeite had om magtiging tot het aanwenden van dat uiterste en altijd bedenkelijke middel te bekomen, verklaart de *Times* gemagtigd te zijn om te berigten dat het Parlement bijeengeroepen zal worden om den 31sten Januarij aanstaande, dus iets vroeger dan gewoonlijk, zijne werkzaamheden te hervatten.

— De *Globe* behelst een artikel hetwelk weinig vooruitzigt op spoedig herstel des vredes geeft; erkennende dat Oostenrijk daarvoor werkzaam is, zegt het dat nog geen regtstreeksch voorstel van Rusland is ontvangen; dat de geallieerde mogendheden geene bemiddeling of zijdelingsche aanbiedingen willen aannemen en zich ook niet langer te vreden kunnen stellen met de bewilligingen waarmede zij vóór de inneming van Sebastopol voldaan zouden geweest zijn; dat zij alzoo de aanstalten tot krachtige doorzetting des oorlogs geen oogenblik zullen staken.

— De jury te Dublin, welke, zoo als men verneemt, pater *Vlademir* heeft vrijgesproken, was uit vijf Protestanten en zeven Roomsch-Katholieken zamengesteld. Zij grondde hare vrijspraak hierop dat wel van het verbranden van tegen de Roomsch-Katholieke Kerk gerigte geschriften, maar niet van dat van het Nieuwe Testament gebleken zou zijn.

— Met de jongste berigten uit de Kaapkolonie zijn tijdingen uit den Oranje-Vrijstaat ontvangen, loopende tot de maand September jl. Daaruit blijkt dat die jeugdige gemeenebest, door de grootendeels Hollandsche bevolking der landstreek tusschen de Oranje- en de Vaalrivier in het jaar 1854 opgerigt en door Groot-Brittannie als een onafhankelijke staat erkend, met de inlandsche volkstammen over het geheel in vrede blijft, maar inwendig nog te worstelen heeft met de moeijelijkheden, verbonden aan de vorming eener zelfstandige burgermaatschappij uit verschillende en nog aan zelfbeheer ongewone bestanddeelen. De regelmatige gang der administratie wordt nog door gebrek aan goede regelen en vooral door gemis aan goede ambtenaren belemmerd; en de eerste president der republiek, de heer *Hoffman*, die in 1854, overeenkomstig het voorschrift der nieuwe constitutie, voor vijf jaren tijds gekozen was, heeft wegens de oppositie, die hij in den Volksraad of de vergadering van volksvertegenwoordigers vond, reeds zijn ontslag genomen. In zijne plaats is de heer *J. N. Boshof*, van Natal, door den Volksraad aanbevolen, door de kiezers gekozen en op 27 Augustus jl. als Staatspresident in functie getreden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Zaterdag is de behandeling van hoofdstuk X der Staatsbegrooting voor 1856, Departement van Oorlog, voortgezet.

De onder-artikelen 1 tot en met 14 van art. 1 behoorende tot de vier eerste afdeelingen: 1°. kosten van het departement; 2°. tractementen, bureau-kosten enz. van den grooten en generalen staf, de administratie der armée, de provinciale en plaatselijke staven enz.; 3°. tractementen, soldijen enz. van de verschillende wapenkorpsen enz.; 4°. remonte, werden achtereenvolgens zonder discussie en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Aan de beraadslaging over de Vde afdeeling (kosten der Koninklijke Academie voor de zee- en landmagt) namen deel de heeren Thorbecke en Groen van Prinsterer. Bij de behandeling der VIIde afdeeling, sprak de heer Bosscha over de inrigting der geneeskundige dienst; en de heer Blaupot ten Cate bij die der XIde afdeeling over het in stand houden van sommige vestingen. De heer Mackay trad in eenige beschouwingen over het leven der soldaten in de kazernen; de heer van Hoëvell over de subsidien aan de weduwen- en weezenkas voor de officieren van de landmagt; en de heeren Beens en Jespers over het kamperen van troepen in Noordbrabant; alle onderwerpen behoorende tot de XIIde afdeeling. De heer Wybenga gewaagde nog van de reglementen van het korps maréchaussée, en de heeren Elout van Soeterwoude en Mackay van de inrigting der schutterijen en de pensioenen. De Minister van Oorlog heeft de onderscheidene sprekers beantwoord. De onder-artt. 15 tot en met 35, 37 tot en met 43 werden zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd. Art. 36 „kosten vallende op het kamperen der troepen" werd met 45 tegen 18, en het hoofdstuk zelf met 37 tegen 26 stemmen aangenomen.

Tegen het hoofdstuk hebben gestemd de heeren: van der Veen, ter Bruggen Hugenholtz, de Limpens, Thorbecke, van Hoëvell, Blaupot ten Cate, Hoynck van Papendrecht, Heemskerk, van Bosse, Reinders, Beens, van Zuylen van Nyevelt, Anemaet, Dullert, Meijlink, Hengst, Bots, Storm, Jespers, Zylker, Meeussen, Westerhoff, van der Linden, de Lom de Berg, Strens en van Eck.

Daarna zijn aangevangen de algemeene beraadslagingen over hoofdstuk XI (Departement van Koloniën). Nadat de heeren van Goltstein, de Poorter en de Minister van Finantien het woord hadden gevoerd, is de Vergadering gescheiden tot Maandag.

— Bij de behandeling van de verschillende afdeelingen van Hoofdstuk X (*Departement van Oorlog*) hebben, gelijk hierboven reeds met een woord is aangestipt, de volgende punten aanleiding tot discussie gegeven:

Koninklijke Akademie voor de zee- en landmagt. De heer Thorbecke brengt een woord in het midden om het nuttige te betoogen van het leggen van goede wetenschappelijke grondslagen; hij geeft daaraan de voorkeur boven de uitbreiding onzer oorlogsmagt in vredestijd. — De Minister van Oorlog verklaart hiermede geheel in te stemmen. De heer Groen van Prinsterer zegt, dat hij niet gewild heeft eene uitbreiding van het defensiewezen, maar dat hij de noodzakelijkheid heeft betoogd van een goed georganiseerd leger in verband met eene nieuwe wet op de schutterijen.

Geneeskundige dienst. Daaromtrent vraagt en verkrijgt de heer Bosscha eenige inlichtingen, waarbij de Minister van Oorlog hulde brengt aan de diensten en den ijver van dien tak der militaire dienst.

Materieel der artillerie. Ten gevolge van eenige vragen van den heer Delprat zegt de Minister van Oorlog, 1°, dat er geen kogelkarren meer zullen worden aangemaakt; 2°. dat er van den constructie-winkel niets uitgaat dan door tusschenkomst van den inspecteur der artillerie, zoodat er niets veranderd wordt dan na onderzoek van de hoogste autoriteit van dat wapen, en 3°, dat hij een ander ontstekingsmiddel heeft aangenomen, hetwelk eenvoudiger en minder kostbaar is dan het tot nu toe bestaande.

Materieel der genie. De heer Blaupot ten Cate dringt hierbij aan op de opheffing van Groningen als vesting, waarop de Minister van Oorlog antwoordt, dat hij deze zaak met de meeste zorg en naauwkeurigheid zal onderzoeken.

Uitoefening der eeredienst onder de militairen. De heer Mackay dringt aan op gestadige zorg voor het morele van den soldaat en klaagt over het nog niet genoegzaam beteugelen van het vloeken. De Minister van Oorlog antwoordt, dat alles wordt aangewend om op het moreel van den soldaat te werken, doch dat veel afstuit op gebrek aan geld; zoo zijn er bij voorbeeld van al de garnizoensplaatsen slechts 7 kazernen, welke men in den afgeloopen winter heeft kunnen verwarmen, zonder eigene bijdrage van den soldaat.

Subsidien aan de weduwen en weezenkas voor de officieren der landmagt. De heer van Hoëvell vindt er bezwaar in, dat in sommige gevallen de mingegoeden bijdragen voor hunne meervermogende wapenbroeders. De heer Delprat en de Minister van Oorlog antwoorden hierop, waarna de heer van Hoëvell den Minister verzoekt, de statuten dezer inrigting te doen onderzoeken en die zoo mogelijk te wijzigen.

Het kamperen van troepen in Noordbrabant. De heeren Beens en Jespers zetten uiteen, dat art. 187 der Grondwet niet toelaat, om ter zake van oefeningen door het leger de inwoners met inkwartiering te belasten, hetwelk nu sedert drie jaren in Noordbrabant is geschied. De Minister van Oorlog herinnert, welke pogingen door de Regering aangewend zijn

om eene wet tot regeling van dit punt tot stand te brengen. Het is den Minister niet mogelijk die oefeningen elders te doen plaats grijpen, doch hij zal alles aanwenden om het met de inkwartieringen deswege de ingezetenen zoo min mogelijk lastig te maken; echter moet hij opmerken dat de inkwartieringen niet zonder schadeloosstelling geschieden. — De post deswege wordt ten slotte aangenomen met 45 tegen 18 stemmen.

Corps maréchaussée. Op eene vraag van den heer Wybenga, geeft de Minister van Oorlog eenige inlichtingen omtrent de regelen bij het ontslag van maréchaussées.

Inrigting der schutterijen. De heer Elout van Soeterwoude wenscht dat er voorbereidende maatregelen worden genomen tot reorganisatie der schutterijen. — De Minister van Oorlog antwoordt, dat de wet op de schutterijen uitsluitend het Departement van Binnenlandsche Zaken aangaat.

Pensioenen. De heer Mackay vestigt de aandacht op het hooge cijfer der pensioenen, ten bedrage van $1\frac{1}{2}$ millioen, waarom hij er op aandringt, dat bij het verleenen van nieuwe pensioenen steeds op dat cijfer worde gelet.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Maandag, zijn de beraadslagingen over hoofdstuk XI der Staatsbegrooting voor 1856 (Departement van Koloniën) voortgezet. Nadat de Minister van dat departement in eene uitvoerige rede het gebeurde met de aanbesteding der levering van muntplaatjes voor de Indische koperen pasmunt had medegedeeld, heeft, op een voorstel van den heer Groen van Prinsterer, eenigzins gewijzigd door den heer Thorbecke, de Kamer bepaald dat de bij gelegenheid der behandeling van dit hoofdstuk ter sprake te brengen onderwerpen afzonderlijk zouden worden afgedaan; waarop de hierboven opgegeven aangelegenheid verder in overweging genomen is.

De heeren van Bosse, van Eck, de Poorter, Hoynck van Papendrecht en de Minister van Koloniën en van Finantiën hebben alstoen het woord gevoerd.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren hebben de heeren Dullert en Blaupot ten Cate ingediend een voorstel tot het houden eener enquête omtrent de aangelegenheid betreffende de aanbesteding van muntplaatjes voor de kopere pasmunt in Nederlandsch Indië.

De beraadslagingen over het Maandag ll. behandelde en boven aangegeven onderwerp zijn in deze zitting voortgezet. De heer Elout van Soeterwoude heeft alstoen eene motie van orde voorgesteld, daartoe strekkende dat de Kamer, na de van regeringswege gegeven inlichtingen gehoord te hebben, zou overgaan tot de orde van den dag. Over die motie hebben het woord gevoerd de heeren: Rochussen, van Goltstein, Wintgens, Thorbecke, Groen van Prinsterer, van Bosse, van Nispen van Sevenaer, de Poorter, van der Linden, van Hoëvell, van Zuijlen van Nyevelt, Storm, van Akerlaken, Luijben, Dommer van Poldersveldt, Hoffman, Bieruma Oosting, Dirks en de Ministers van Buitenlandsche Zaken, van Finantiën en van Koloniën, waarna zij, in stemming gebragt, met 45 tegen 16 stemmen aangenomen werd.

Na die stemming heeft de heer Dullert, ook namens de heer Blaupot ten Cate, verklaard het gedane voorstel tot het houden eener enquête in te trekken.

De Kamer zal in eene avondzitting, waartoe met 31 tegen 30 stemmen besloten is, de beraadslaging over hoofdstuk XI voortzetten.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 16den November zijn, gelijk reeds voorloopig aangekondigd werd, eenige wijzigingen in de uniformen der zeeofficieren en verdere beambten van 's lands zeemagt gebragt. In de eerste plaats, wordt in plaats van den thans bestaanden uniformjas een korte jas ingevoerd, van donker blaauw laken, met eene rij van negen geborduurde uniformknoopen, staande open afgaande kraag, aan weerskanten voorzien van een liggend van gouddraad geborduurd anker volgens model. Op dezen korten jas zullen geen epauletten worden gedragen. De bestaande distinctieve teekenen voor de verschillende rangen bepaald, blijven voor de groote en kleine uniform onveranderd. Bij den korten jas zullen zij bestaan in effen gouden en zilveren galons en koord op de opslagen der mouwen, eerstgenoemde ter breedte van een duim, waartoe de opslagen der mouwen rond en niet uitgesneden moeten zijn. In koude klimaten en saizoenen kan een korte jas van fijn duffel worden gedragen. De gezegde onderscheidingsteekenen worden voor de verschillende rangen afzonderlijk nader bepaald. Verder wordt bij dit Besluit bepaald dat de borduursels op den rug en op de zakkleppen van den grooten uniformrok der vlagofficieren vervallen. Het gouden galon, om de muts gedragen, vervalt; in plaats daarvan zullen door alle rangen, tegen den bovenrand derzelve, gedragen worden twee gekruiste ankers van gouddraad geborduurd met de koninklijke kroon er boven, volgens model, terwijl daaronder tegen den voorkant op den band als distinctief van gouddraad geborduurde achtkantige sterren, zullen worden gesteld, en wel 3 voor vlag-, 2 voor hoofd-, 1 voor mindere officieren. Bij den korten jas zal wel de sabel, maar nimmer de uniformhoed worden gedragen.

— Uit 's Bosch schrijft men van den 10den December: »Heden morgen overleed plotseling aan eene beroerte de Hoog Ed. G. Heer *O. van Pootsum Booy*, in leven Generaal-Majoor, kommandant van de 2de brigade infanterie, provinciale kommandant van Noord-Braband, buitengewoon adjudant des Konings, in den ouderdom van 65 jaar. — Hij was ridder van de Mil. Will.-Orde, 4de klasse, ridder der orde van den Ned. Leeuw, ridder van de Ster van de Eikenkroon en ridder der orde van het Legioen van Eer.

— De Commissaris des Konings in het hertogdom Limburg, de heer *van Meeuwen*, met zijnen griffier den heer *M. F. Michiels van Kessenich*, benevens de heer generaal-majoor baron *van Aylva Rengers* met den heer majoor *Knapp* van den generalen staf, onlangs in commissie naar Aken geweest zijnde, om aldaar Z. M. den Koning van Pruissen bij zijne komst te complimenteren, zoo verneemt men thans, dat die heeren benoemd zijn in de orde van den Rooden Adelaar, en wel, de eerste en derde genoemden tot kommandeurs en de tweede en laatstgenoemden tot ridders der 3de klasse.

— Uit Waalwijk wordt gemeld dat de groote werkzaamheden aan den Baardwijkschen overlaat, het wegnemen der zomerkade en het in goeden staat brengen van den rijsberm, zijn afgeloopen. Het laatste werk heeft dit jaar oneindig meer moeite gekost dan vorige jaren, dewijl het rijswerk door den hevigen waterloop van het vorige wintergetij grootendeels weggespoeld was. Dezer dagen is het een jaar geleden dat alles onderliep en tot den 14den April in dien toestand bleef, toen de gezegde zomerkade met veel moeite door het stroomende water gelegd en het water alzoo genoodzaakt werd naar de Maas langs 's Bosch eenen uitweg te zoeken, als wanneer de correspondentie tusschen de Langstraat en het land van Heusden hersteld werd. Naar men verneemt is de heer *Fischer* voor het naderende getij door Z. M. met het opzigt van den waterstaat aan gezegde kade belast.

— Ll. Vrijdag barstte aan het magazijn der gaz-fabriek van de heeren *Cossas Sturler en Comp.*, te Tilburg, een hevige brand uit, welke door de spoedig en met kracht aangebragte hulp tot ontruiming van den daarin aanwezigen voorraad vaten, welke alle brandbare stoffen bevatteden, geene andere gevolgen heeft gehad, dan dat gemeld magazijn, het werk van de fabriek was afgezonderd, geheel in de asch is gelegd.

— In de *Bossche Provinciale Courant* leest men het volgende:

»Op den feestdag van O. L. Vrouwe onbevlekte ontvangenis den 8sten dezer, had in de kerk van St. *Jacob* te 's Bosch eene stoute onderneming tot kerkroof plaats. Zekere zich noemende *Johann Krieger*, een vreemdeling, Duitscher van herkomst, had zich na het afloopen van de morgengodsdienst in die kerk doen opsluiten; reeds had hij zich meester gemaakt van een aantal gouden en zilveren voorwerpen, juweelen en paarlen ter waarde van ruim *f* 5,500, waarvan door hem een gedeelte op zijn lijf waren geborgen en een ander gedeelte in een der biechtstoelen nedergelegd, ten einde die bij de ontkoming gemakkelijk te kunnen medenemen; niet gerekend hebbende op het houden van de namiddag-godsdienst op dezen feestdag, werd zijn opzet teleurgesteld. Eene der stoelenzetsters in de kerk komende, ontdekte het feit en ook den schuldige; deze wist echter de geopende deur te bereiken en zou het gewis ontvlugt zijn zoo niet op het geroep van: *houdt hem*, door gezegde stoelenzetster en eenige andere personen, de schildwacht van het 2de reg. inf. aan de kazerne van St. Jacob op post, hem niet met geveld geweer staande had gehouden; onmiddellijk was onze ijverige commissaris van policie met zijne agenten op de plaats en maakte hij zich zoo van den dief als van het gestolene meester; ook de heer procureur-generaal van het hoog geregtshof van Noordbraband en de heer officier van de arrondissements-regtbank toefden niet, maar waren onmiddellijk ter plaatse waar het misdrijf had plaats gehad. De schuldige beweerde bij zijn voorloopig verhoor, dat hij niet alleen had gehandeld, en gaf als zijn medepligtige op een Duitscher, met name *Heinrich Wehmeijer*, die echter niettegenstaande de policie de stad en de maréchaussée den omtrek doorzocht, niet is kunnen ontdekt worden. Men houdt het er voor dat hij tot de bende kerkdieven behoort, welke ook eenige dagen geleden de R. K. kerk te Maeseijk hebben bestolen.

»Eene onafzienbare en verontwaardigde menigte was op de been en bij sommige de opgewondenheid zoo hoog gestegen, dat zij zich dreigementen tegen den dief lieten ontvallen; het gelukte echter onzen actieven commissaris van policie, zoodanige maatregelen te nemen dat hij den schuldige met zijne agenten en maréchaussée ongehinderd eerst naar het paleis van justitie en daarna naar de gevangenis veilig en ongehinderd overbragt."

— Den 6den is te Kampen, in eene niet lang in werking zijnde stoompapierfabriek, een der zijwanden van den cylinder, door de kracht der stoom afgerukt, waarbij een der eigenaars zwaar aan het hoofd gekwetst en een der arbeiders de beide beenen deerlijk gekneusd waren.

— Den 6den heeft te Alblasserdam een verschrikkelijk ongeluk plaats gehad. Het barkschip *Zes Gezusters*, kap. *Ruhaak*, door de sleepboot *de Reserve*, van Rotterdam naar de werf van den heer *G. Smit* gesleept, is, nadat genoemde bodem door de stoomboot was losgelaten, de aan boord behoorende Rotterdamsche roeijer *Dirk van Dam*, met zijn bootje, bij het in de haven halen van gemeld schip, tusschen het schip en den kant in de klem geraakt, met dat ongelukkig gevolg, dat het bootje geheel en den roeijer zijne beide beenen werden verpletterd. Geene operateurs aldaar zijnde, is de ongelukkige, zijnde, naar men verneemt, vader van 6 kinderen, per de sleepboot *Reserve*, onder de zorg en geleide van den chirurgijn *de Haan*, naar Rotterdam vervoerd, waar hij echter reeds den daarop volgenden nacht in het ziekenhuis is overleden.

— In het jaar 1854 zijn hier te lande aangekomen 45,454 vreemdelingen en 31,117 landverhuizers, te zamen 76,454; dit totaal is veel aanzienlijker (13,000) dan in 1853, vooral wat de landverhuizers betreft (10,000 meer). Het getal landverhuizers is in 1854 het aanzienlijkste geweest sedert vier jaren. Er zijn uitgeleid 1809 vreemdelingen, zijnde nagenoeg dezelfde verhouding als in 1853. De aanranding tegen de eigendommen in het geheele Rijk hebben in 1854 beloopen 1 op 471 en tegen de personen 1 op 874 zielen.

— Reeds is een aanvang gemaakt met het terugzenden der uit Nederland te Parijs tentoongestelde voorwerpen; de stoomboot *Admiraal Verheull* heeft den 6den te Havre 113 collis van die voorwerpen geladen.

— De *Amst. Ct.* bevat een uitvoerig berigt van de plegtigheid van het leggen van den eersten steen op eergisteren van het gedenkteeken aan Nederlands volksgeest in 1830—31 gewijd. De 10de Dec. was daarvoor te eerder gekozen, omdat die de gedenkdag was van den roemrijken dood van den

2den der Amsterdamsche burgerwezen, die met de gouden epauletten op de schouderen en het ridderkruis der militaire Willems-orde op de borst het leven lieten voor het vaderland. De kommissaris des Konings, de burgemeester, de wethouders, de gemeenteraad en andere autoriteiten woonden de plegtigheid bij. De burgerwees *Morriën*, wiens vader en grootvader beiden het Metalen kruis verkregen, legde den steen.

— Op den 31. December 1853, is uit officiële opgaven gebleken, dat in dit rijk 4206 gevangenen waren, en dat van de 100 bij hunne komst, 43 en een half door elkander niet konden lezen en schrijven. Verder blijkt uit die opgaven, dat *een zesde* deel der gevangenen geen beroep kent, en *een derde* deel behoort onder de klasse van arbeiders, houtzagers, kruijers en sjouwers, die geen eigenlijk ambacht hebben. Deze opgaven toonen duidelijk aan, dat er meer moet gedaan worden voor de opvoeding en het onderwijs van de geringe volksklasse.

— Het *Politieblad* maakt op den duur gewag van het vermissen van met den post verzonden brieven met geldswaarde. Zoo vermeldt het thans wederom het vermissen van: 1°. een den 27 November ll. van 's Gravenhage naar Dordrecht verzonden brief met *f* 325 aan bankbiljetten; 2°. een den 5 November ll. van 's Gravenhage naar Noordwolde verzonden brief met *f* 35 aan bank- en muntbiljetten; 3°. een den 24 Junij ll. van Augustinusga naar 's Gravenhage verzonden brief met een bankbiljet van *f* 25, 4°. een den 27 November ll. van Rotterdam naar 's Hertogenbosch verzonden brief met eene afrekening, en 5°. een den 27 November ll. van Goes naar Rotterdam verzonden brief met een muntbiljet van *f* 10.

— Ll. Zaturdag is van het Nieuwediep gezeild, bestemd naar Suriname, het schip *Willem en Carel*, kapitein *N. D. Steenwaldt*, aan boord hebbende een detachement suppletie-troepen, sterk 50 onderofficieren en manschappen, onder het kommando van den 2den luitenant *W. H. Good*, als medegeleider, den 2den luitenant *C. P. P. Creutz* en den 2den officier van gezondheid van het Westindische leger *F. A. G. Dumontier*.

— De heer *J. A. C. Rovers* heeft den 7den dezer het hoogleeraarambt aan de Utrechtsche hoogeschool aanvaard met het houden eener rede: Over het belang van de geschiedkunde voor onzen tijd.

— De taal- en letterkundige afdeeling der Koninklijke Akademie van Wetenschappen hield eergisteren te Amsterdam eene gewone vergadering. Bij monde van den heer *Karsten* werd namens de commissie, in wier handen is gesteld de door den heer *Bake* in de vorige vergadering gehouden voordragt over inscriptiën van fragmenten van het Parthenon te Athene, rapport uitgebragt. De commissie adviseerde de voordragt wegens het gewigt der daarin vervatte mededeelingen op te nemen in de verhandelingen der Akademie. Dienovereenkomstig is besloten. — De heer *Koenen* las, ten vervolge op zijne in de vorige vergadering gedane historische mededeeling, eene bijdrage over de verantwoording (apologie) van prins *Willem* van Oranje tegen diens vogelvrijverklaring. Op voorstel van den voorzitter werd de bijdrage in handen gesteld der commissie, die belast is met het uitbrengen van rapport over de 1ste historische bijdrage van genoemden spreker. — De heer *Karsten* bood der Akademie aan een exemplaar van het door hem uitgegeven werk: *de Agamemnon* van *Aeschylus* en deelde tevens een beknopt overzigt mede van zijn kritisch onderzoek nopens verschillende lezingen en onechte verzen in deze tragedie. — De heer *Rutgers* sprak over den oorsprong der *Tabulae Eurubinae*, waarvan de echtheid door hem werd in twijfel getrokken. De bijdrage werd ter fine van rapport gesteld in handen van de heeren *Leemans*, *Janssens* en *Hoffmann*. — Nadat de heer *Roorda* der Akademie een exemplaar van den herdruk van twee door hem vervaardigde werken had aangeboden, verklaarde de voorzitter de vergadering gesloten.

— Tengevolge van de spoedig ingevallen vroegtijdige vorst en het de rivier den Rijn afkomend drijfijs, zijn de schipbruggen over den Rijn voor Arnhem en over den Yssel nabij Westervoort, den 9. December reeds weggenomen, en geschiedt de overvaart thans met ponten.

Den 9. dezer heeft zich op de Waal voor Nijmegen een weinig ijs vertoond, waarop in den namiddag de gierbrug is weggenomen. Ook de kanonneerboot, aan het Lobith gestationneerd, is naar Nijmegen vertrokken.

Den 10 ging er meer ijs, echter zijn de stoombooten op Rotterdam en Arnhem nog op den gewonen tijd vertrokken.

Uit Venlo schrijft men: »Heden morgen, ten half vijf ure, begon er in den Rijn ijs te drijven. Op dit oogenblik, 's namiddags 3 uur, drijft het sterker. De brug wordt afgenomen."

G R O O T E A N M A R K T.

AMSTERDAM den 10. December.

Heden alleen verkocht van ROGGE 148 ℔ N. Norder *f* 370. De overige Granen zonder handel.

KOOLZAAD: Voorjaar ½ P. vl., lager; Elve 89 P. vl., op 9 vaten Olie te leveren in April 106 P. vl., in Sept. en Oct. 87½ P. vl.

RAAPOLIE dadelijk williger, op levering flaauwer: op 6/w. *f* 60¾, Vlieg. *f* 59½; 1 Mei *f* 55; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 49.

LIJNOLIE lager afgegeven; op 6/w. *f* 44¾; vlieg. *f* 43½ à *f* 43; 1 Maart *f* 42¾ à *f* 42½; 1 April en Mei *f* 43 à *f* 42¾.

HENNEPOLIE, op 6/w. *f* 53¼; vlieg. *f* 53.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 125.

LIJNKOEKEN, per 104 stuks *f* 14 à *f* 17½.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA

VAN DEN 11 DECEMBER 1853.

Het Neder. Mudde Tarwe	van *f* 18,40	tot *f* 19,00.
Het dito dito Rogge Oude	» 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» 0.00	» » 12,05
Het dito dito Boekweit Oude	» 0,00	» » 0,00
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» 8,60	» » 9,05
Een dito pond Boter		» 0 96
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)		» 3,10
Het 1000 Eiken Telhout		» 3,00
Het 1000 Doof Hout		» 2,25
De kar Spaanders		» 2,00
De » Struiken		» 8,00
De 100 Mutsaard		» 3,00

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (11 *December*) was de fondsnotering: Ned. 2½ pCt. 62¾, 9/16, ⅝; 3 pCt. 73¾; 4 pCt. 92¾, 13/16, ⅞; Belgie 2½ pCt. 50; Rusland 5 pCt. 101½; Certific. van Ads. 6 pCt. 56; 4 pCt. bij Hope 74½, ⅝; Nieuwe 5 pCt. 79, ⅛, ¼; Polen Aand. Loten 142¾, 143; Spanje 1¼ pCt. 20, 3/16, 1/16; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 33⅛, 5/16, 3/16; Portugezen te Londen 3 pCt. 40 5/16, ⅜, 5/16; Oostenr. Met. 5 pCt. 63 11/16, 13/16; Nieuwe 5 pCt. 73½, ⅞, ½; Zilver Nat. 5 pCt. 66⅞, 67⅛, 7/16; Pruis. Loten 194½; Brazilie 98; Peru 74; Mexico 18⅛, ¼; Grenada 13 5/16.

Advertentiën.

*** Ik Ondergeteekende verklaar hiermede, dat ik gedurende drie jaren aan hevige kramp in de maag en ingewanden geleden heb, waarbij ik ook de hevigste maagpijnen en het zoogenaamde zuur had. De geneeskundigen hielden het voor eene leveraandoening en konden mij zoo het scheen geene hulp verschaffen, niettegenstaande ik er gaarne alles aan had willen opofferen.

Ik nam eindelijk op lezen eener Advertentie de toevlugt tot de Revalenta Arabica en moet erkennen, dat ik reeds bij de eerste bus van *f* 2, welke ik bij KLINGER EN Co. in Rotterdam kocht, baat vond, en na nog een bus gebruikt te hebben geheel hersteld was.

MAASLAND, 15 November 1853. J. KOOL.

DU BARRY'S REVALENTA is een voortreffelijk Voedingsmiddel, dat ten allen tijde zeer gunstig op de spijsverteringsorganen werkt, meest alle ziekten geneest en bij beginnende onpasselijkheden, stoornis in de functien, gebrek aan eetlust, ongeregelden bloedsomloop, bedorven adem en andere dergelijke voorteekenen met het beste gevolg gebruikt wordt.

Zij kost 87½ Cts., *f* 2, *f* 3,50, *f* 8, *f* 16. Dubbel geconcentreerde kost meer.

Amsterdam, Verkoophuis.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.
» P. F. Appelboom, Apoth.
Boxmeer, G. Muller.
Breda, Wed. Wiercx Folla.
» J. C. Kannemans v. Dashorst.
Eindhoven, A. Beguin.
Gemert, H. A. v. d. Willigen.
Helmond, A. H. Martin.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
» T. X. Kruger.
Tilburg, C. H. Domhoff.
Tholen, F. J. Maas.
Waalwijk, F. v. d. Klokken.

En in de bekende Dépôts in de andere Steden.

NIEUWE POPULAIR WETENSCHAPPELIJKE WERKEN,

voor **80** Cts. à *f* **1,20** PER DEEL in plaats van *f* **2,40** à *f* **3,60**.

VEERTIG JAREN.

GESCHIEDENIS VAN DEN LAATSTEN TIJD,

vrij bewerkt naar het Hoogd. van K. VON ROTTECK en anderen, door P. VAN OS. 1ste en 2de dl. à *f* 2,10,

zijnde Deel IX en X van VAN DRUTEN & BLEEKERS

Goedkoope Bibliotheek enz.

Vroeger verscheen deel I en II:

GESCHIEDENIS DER CHRISTELIJKE KERK, door H. VAN BERKUM, met eene Voorrede van Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT. 2 dln. *f* 1,80.

III en IV. **GESCHIEDENIS DER SCHEPPING**, door H. BURMEISTER. Naar den VIJFDEN druk uit het Hoogd. door A. WINKLER PRINS. Met eene Voorrede van Prof. BUIJS BALLOT, 1ste en 2de deel à *f* 2,50.

SCHEIKUNDE IN HET DAGELIJKSCH LEVEN, door J. F. W. JOHNSTON, voor Nederland bewerkt door Dr. J. W. GUNNING, Lector aan de Hoogeschool te Utrecht. 1ste dl. à *f* 1,00.

De meer uitvoerige prospectus dezer belangrijke onderneming is in alle Boekwinkels voorhanden.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.